

Tuulivoimahankkeen osayleiskaavan käynnistäminen Kurun Patakorven alueelle / kaavoituksen käynnistämissopimuksen hyväksyminen

Kaupunginhallitus 15.05.2023 § 157

Eurowind Energy Oy on jättänyt 8.5.2023 päivätyn aloitteen Patakorven tuulivoimahankkeen oikeusvaikutteisen osayleiskaavan käynnistämiseksi. Hanke tultaisiin toteuttamaan yhteistyössä maanomistajien, Ylöjärven kaupungin ja muiden viranomaisten kanssa paikallisia olosuhteita kunnioittaen. Aikataulullinen tavoite on, että Ylöjärven Patakorven osayleiskaavan laatiminen aloitettaisiin vuoden 2023 loppupuolella ja kaavan tavoitteellinen hyväksyminen olisi valtuustossa vuoden 2025 loppupuolella. Tavoitteena on, että tuulivoimarakentamisen rakennusluvut voitaisiin MRL:n mukaisesti myöntää suoraan yleiskaavan perusteella.

Päätös varsinaisen osayleiskaavan käynnistämisestä kuuluu hallintosäännön mukaisesti kaupunginhallituksen ratkaisovaltaan. Hanke on aikaisemmin ollut kaupunginhallituksen lähetekeskustelussa 24.4.2023 (§ 137).

Alueen sijainti

Tuulivoima-alue sijoittuisi Ylöjärven Kurun keskustan koillispuolelle rajoittuen Ruoveden kunnanrajaan. Alue rajautuisi seututien 337 Kuru-Ruovesi pohjoispuolelle, Ruoveden kunnanrajan, Iso Kalliojärven ja Kuusijärven välimaastoon. Etäisyyttä Kurun keskustasta olisi noin 7 kilometriä.

Yritys

Hakijana toimii Eurowind Energy A/S:n omistama tytäryhtiö. Yhtiö on perustettu Suomeen keväällä 2021. Tanskalainen Eurowind Energy A/S on perustettu vuonna 2006 ja on Tanskan suurin maatuulivoiman tuottaja. Eurowind Energyllä on yli 400 työntekijää 16 eri maassa. Suomessa työskentelee 12 työntekijää.

Eurowind Energyllä on Suomessa kehitteillä yli 1000 MW:n edestä maatuulivoimaa. Ensimmäinen Eurowind Energyn Suomessa sijaitseva tuulivoimapuisto, Kortekallion tuulivoimapuisto valmistui kesällä 2022 Sastamalaan Pirkanmaalle. Eurowind Energyn strategia on kehittää tuulivoimapuistot alusta loppuun, jäädä omistamaan sekä lopulta myydä puistojen tuottama sähkö.

Tuulivoimahankkeen kuvaus ja alueen maanomistus

Eurowind Energy suunnittelee Ylöjärven Kurun alueelle Patakorven tuulivoimapuiston alueelle enintään 14 tuulivoimalan kokonaisuutta, joiden yksikköteho olisi noin 6-9 MW/voimala. Voimaloiden kokonaiskorkeus olisi enintään 280 metriä. Tuulivoimaloiden elinkaareksi arvioidaan vähintään 30 vuotta.

Tuulivoimapuisto sijoittuu yhden maanomistajan omistuksessa olevan kiinteistön alueelle. Eurowind Energyllä on vuokrasopimus alueen maanomistajan kanssa. Vuokrasopimuksessa on sovittu purkuvakuudesta ennallistamisen vakuudeksi.

Lisäksi yritys tulee tarjoamaan lisäksi ns. vaikutusalueopimuksia niille kiinteistöille, joiden katsotaan olevan tuulivoimapuiston vaikutusalueella.

Kaavoitustilanne

Alustavan tuulivoimapuiston aluerajauksen sisäpuolella on Nimetönjärvi ja Rajalampi, joiden ranta-alueet ovat Metsä-Serlan rantakaavojen (koilliset osat) ja Kurun rantaosayleiskaavan maa- ja metsätalousaluetta. Ko. ranta-alueilla on rakentaminen kielletty.

Pirkanmaan maakuntakaava2040:n alueella on tuulivoima-alueeksi osoitettu alue nimellä Kyntömäki-Pikkukivijärvi (nro 22) johon nyt kaavailtu Patakorven tuulivoima-alue enimmäkseen sijoittuisi. Maakuntakaavan tuulivoimala-aluemerkintä osoittaa maakunnallisesti ja seudullisesti merkittävät tuulivoimaloiden alueet, joille on mahdollista sijoittaa kymmenen tai useampia voimaloita. Suunnittelumääräyksen mukaan alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee huomioida vaikutukset vakituiseen ja loma-asutukseen, luontoon, kuten linnustoon ja lepakoihin, ekologisiin yhteyksiin, pohjaveteen sekä ulkoilu- ja virkistysyhteyksiin. Suunnittelussa tulee ottaa huomioon asutukseen kohdistuvat melu- ja välkevaikutukset sekä varmistaa arvokkaiden geologisten muodostumien ja maisema- ja kulttuuriympäristöarvojen säilyminen. Lisäksi tulee ottaa huomioon puolustusvoimien toimintaedellytykset sekä ilmatieteenlaitoksen säätutkat, lentoliikenteen, tie- ja raideliikenteen ja voimajohtojen asettamat rajoitteet.

Suurin osa alueesta on Pirkanmaan maakuntakaavassa osoitettu maaseutualueena, jotka on ensisijaisesti tarkoitettu maa- ja metsätalouden ja niitä tukevien elinkeinojen käyttöön. Pohjoispuolella on maakuntakaavassa maa- ja metsätalousvaltainen alue MK, joka on ekosysteemipalvelujen kannalta merkittävä. Alue on Seitsemisen ja Helvetinjärven vaikutusalueita.

Selvitysalueelle ei kohdistu arvokkaita kulttuuriympäristöjä, maisema-alueita tai luonnonsuojelualueita eikä tunnistettuja muinaisjäänneksiä. Alue ei ole pohjavesialuetta. Selvitysalueen lähellä, noin kilometri kaakkoon, sijaitsee valtakunnallisesti arvokas maisema-alue Ruoveden reitin kulttuurimaisema, joka on huomioitu Pirkanmaan maakuntakaavan Tuulesta voimaa Pirkanmaalla - tuulivoimaselvityksen havainnekuviissa.

Alueelle ei kohdistu virkistysreittejä. Maakuntakaavassa Karjulan suunnalta pohjoiseen on osoitettu alueen läheltä kulkeva ulkoilureitti. Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti ja seudullisesti ohjeelliset ulkoilureitit. Alueelta noin 2 kilometrin päässä kulkee Haukkajoen melontareitti. Lähialueelle sijoittuu enimmäkseen loma-asutusta.

Vaihemaakuntakaavatyö on vireillä ja luonnosvaiheessa. Alue on säilytetty vaihemaakuntakaavan luonnosaineistoihin tutkittavana Patakorven tuulivoima-alueena (tarkastelualue 28). Alue ei sisällynyt vaihemaakuntakaavatyön maisemavaikutustenarviointiin, koska hanke ei ollut tiedossa aikaisemmin. Vuoden 2015 selvityksessä on todettu, että vaikutuksia syntyisi erityisesti osalle Ruoveden reitin maisema-alueesta.

Ylöjärven maankäytön tavoitteet

Tuulivoimahankkeet ratkaistaan erillisellä yleiskaavaprosessilla. Maankäytön ja palveluiden suunnittelu- ja toteutusohjelma eli MAPSTO asettaa Ylöjärven

kaupungin viiden vuoden tavoitteet kaavoitukselle. Kaupunginvaltuuston hyväksymässä MAPSTO:ssa (2023-2027) ei kaupunki ole varannut resursseja tuulivoimahankkeisiin. MAPSTO-ohjelmaa tarkistetaan vuosittain.

Ylöjärven kaupunki sitoutui kaupunginvaltuuston 4.2.2019 § 6 päätöksellä hiilineutraalien kuntien Hinku-verkoston ja kriteereihin. Kaupunki on sitoutunut tavoittelemaa 80 prosentin päästövähennystä vuoteen 2030 mennessä verrattuna vuoden 2007 tasoon. Ylöjärven kaupungin Hinku-tiekartta vuosille 2020-2030 osoittaa, että Suomen kuntien päästöjä ovat vähentäneet merkittävästi sähkön päästöjen pieneneminen, uudistukset kaukolämmön tuotannossa ja tuulivoiman rakentaminen.

Tarkastelua

Aloitteessa todetaan, että toteutuessaan Patakorven tuulivoimahanke tuottaa sähkön lisäksi kiinteistöverotuloja Ylöjärven kaupungille.

Alue sijoittuisi pääosiltaan voimassa olevan maakuntakaavan sekä vaihemaakuntakaavaluonnoksen tuulivoima-alueille ja kaavan tuulivoimaselvityksen tuloksena arvioitu tuulivoimalle sopivaksi. Näin ollen tuulivoimaa voidaan ohjata alueille, joilla on todettu tuulivoimasta koituvan mahdollisimman vähäiset haitat ympäristöön. Tuulivoimalat ovat mitoitukseltaan kasvaneet ja kehittyneet maakuntakaavan selvitysten ajalta. Alueen toteutuminen edellyttää kattavien selvitysten ja arviointien laatimista. Lopullinen tuulivoimala-alueen laajuus ja määrä tarkentuu kaavatarkastelun yhteydessä.

Eryistä estettä ei kaavahankkeelle ole tiedossa. Kaavahanke edellyttää kaavoitussopimuksen laatimista, jossa sovitaan mm. kaavanlaatimisesta ja kustannuksista sekä määritellään alustavat tavoitteet ja aikataulu. Aloitteen mukaisesti hakija vastaa kaikista kaavan laatimisen kustannuksista mukaan lukien mm. kaikki selvitystyöt, YVA menettely sekä kaupungille aiheutuvista hallinnollisista kustannuksista. Kaavan sisältöä ei kaavoitussopimuksessa voida sitovasti sopia.

Liitteet	Kaavoitusaloite ja aluerajaus
Esittelijä	Kaupunginjohtaja
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus päättää käynnistää aloitteen (pvm 8.5.2023) mukaisen ja selosteosassa kuvatun tuulivoimahankeen osayleiskaavatyön. Aloitteen tekijän ja kaupungin kesken laaditaan kaavoitussopimus, josta päätetään kaupunginhallituksessa myöhemmin erikseen.
Päätös	Keskustelun kuluessa Hannu Ruuska ehdotti seuraavaa lisäystä selosteosaan: "Tuulivoimaloiden sijoitus tulee noudattaa maakuntakaavan tuulivoimalle asetettua aluerajasta ja maakuntakaavan mukaista 1,5km etäisyyttä loma/vakitukseen asutukseen." Erja Pelkonen kannatti Ruuskan ehdotusta.

Koska oli tehty kaupunginjohtajan päätösehdotuksesta poikkeava kannatettu ehdotus, puheenjohtaja esitti suoritettavaksi äänestyksen nimenhuudolla siten, että ne, jotka kannattavat kaupunginjohtajan ehdotusta, äänestävät jaa. Mikäli ei voittaa, Ruuskan ehdotus tulee kaupunginhallituksen päätökseksi.

Äänestysesitys ja -tapa hyväksyttiin yksimielisesti.

Suoritettussa nimenhuutoäänestyksessä annettiin 7 jaa-ääntä (Haataja, Heikkilä, Jäppinen, Kiiskinen, Kotiranta, Peltola, Stenman) ja 4 ei-ääntä (Heiska, Pelkonen, Ruuska, Sivonen), joten puheenjohtaja totesi kaupunginjohtajan ehdotuksen tulleen kaupunginhallituksen päätökseksi.

Kaupunginhallitus 18.12.2023 § 385
215/10.02.02/2023

Kaupunki ja Eurowind Energy Oy ovat neuvotelleet kaupunginhallituksen 15.5.2023 § 157 päätöksen mukaisesti kaavoituksen käynnistämissopimuksesta, jossa sovitaan mm. kaavanlaatimisesta ja kustannuksista sekä määritellään alustavat tavoitteet ja aikataulu.

Aloitteen mukaisesti hakija vastaa kaikista kaavan laatimisen kustannuksista mukaan lukien mm. kaikki selvitystyöt, YVA menettely sekä kaupungille aiheutuvista hallinnollisista kustannuksista. Kaavan sisältöä ei kaavoitus sopimuksessa voida sitovasti sopia. Tavoitteena on, että osayleiskaavan hyväksyminen olisi valtuustossa vuoden 2025 loppupuolella. Muut sopimuksen ehdot käyvät ilmi liitteenä olevasta sopimusluonnoksesta

Liitteet

- Kaavoituksen käynnistämissopimus
- Esitys pöydälle jättämisestä

Esittelijä

Kaupunginjohtaja

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää

1. hyväksyä liitteenä olevan kaavoituksen käynnistämissopimuksen ja
2. valtuuttaa kaupunginjohtajan hyväksymään siihen teknisluontoisia korjauksia ja päivityksiä.

Päätös

Keskustelun kuluessa Inga-Mari Lehti ehdotti, että asia jätetään pöydälle (esitys liitteenä). Minna Sarvijärvi ja Juha Alhamo kannattivat Lehden ehdotusta.

Koska oli tehty kannatettu ehdotus asian jättämisestä pöydälle, puheenjohtaja esitti suoritettavaksi äänestyksen nimenhuudolla siten, että ne, jotka kannattavat Lehden ehdotusta asian jättämisestä pöydälle, äänestävät ei ja ne, jotka kannattavat asian käsittelyn jatkamista, äänestävät jaa.

Äänestysesitys ja -tapa hyväksyttiin yksimielisesti.

Suoritettussa nimenhuutoäänestyksessä annettiin 7 jaa-ääntä (Ahoon, Haataja, Heikkilä, Järvensivu, Kiiskinen, Luojus, Stenman) ja 4 ei-ääntä (Alhamo, Lehti, Sarvijärvi, Tuominen), joten puheenjohtaja totesi, että asian käsittelyä jatketaan.

Kaupunginhallitus hyväksyi kaupunginjohtajan ehdotuksen.

Kaupunkirakennepäällikkö, kaavoituspäällikkö, kehityspäällikkö ja

maankäyttöinsinööri saapuivat kokoukseen tämän asian käsittelyn alussa klo 17.03 ja heille päätettiin myöntää puhe- ja läsnäolo-oikeus kokouksessa.